

bibblan

FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENINGENS MEDLEMSTIDNING

A wooden ladder is positioned vertically, extending from the bottom to the top of the frame. On one of the rungs, there is a dark rectangular sign with white text. Above the sign, on another rung, is a shield-shaped emblem with a white cross and two white arrows pointing outwards. The ladder is set against a white background, and its shadow is cast onto the surface below it.

KORSNÄS

**VÄLKOMMEN
TERVETULOA
WELCOME**

2/2006 MAJ

2/2006 Maj

- 3 Vi vill ha kvar vår förening
- 4 Notiser
- 6 Lättläst i 25 år – LL-Centers samarbetsgrupp
- 7 Äventyr i bokskogen
- 8 Födda: I Lojo, ett nytt, fint bibliotek!
- 9 Tytyri gruva
- 10 Förslag till verksamhetsplan och budget 2007 för FSBF
- 12 Korsnäs – en upplevelse
- 13 Digital väckning – mellan två världar
- 14 Program för årskonferensen
- 15 Anmälningssblankett för årskonferensen
- 16 Att gå samman eller ej?
- 18 Bildspecial: Danmarksresan

bibban

är Finlands svenska biblioteksförningens medlemstidning som utkommer tre gånger i året, i mars, maj och oktober. (ISSN: 1459-5044)

REDAKTÖRER

Ulrika Wikström
Tel. (040) 545 9750
ulrika.wikstrom@sydvast.fi
Stenåkersvägen 10 B21
10300 Karis
Solveig Hortans
Tel. (050) 534 8348
solveig.hortans@multi.fi
Borgarmalmsvägen 4 B18
68620 Jakobstad

LAYOUT

Mattias Wikström/Tigerbytte
Tel. (045) 677 1376
www.tigerbytte.fi

PÄRMBILD

Korsnäs »spiron«
Foto: Kenth Nedergård

TRYCKERI

AB Forsbergs tryckeri, Jakobstad

Allt material som önskas tryckas i Bibban skall skickas till någondera av redaktörerna.

ANSVARIG UTGIVARE

Ringa Sandelin (ordf.)
Adressuppgifter för föreningens styrelse och ordförande finns på sida 3.

MEDLEMSAVGIFT

Studeringe, arbetslösa och pensionärer: 10 €
Ordinarie medlem: 20 €
Betalas in på konto: 800012-70200513
Referensnummer: 30 05002
Betalaren måste vara samma som medlemmen!

ADRESSÄNDRINGAR

Meddelas till Johanna Vidjeskog som ansvarar för medlemsregistret.

LEVERANS AV MATERIAL

Material som skall publiceras i tidningen levereras enklast via epost men du kan också skicka disketter eller cd-r skivor.

Texter bör levereras i antingen MS Word (.doc) eller Rich Text Format (.rtf) format. Användandet av avancerade funktioner i

textbehandlingsprogrammen bör undvikas, lämna redigerandet åt redaktionen. Skriv gärna en ingress och märk ut information som skall placeras i lådor.

Bildmaterial bör levereras antingen som blank papperskopia eller elektroniskt som JPEG (.jpg) eller TIFF (.tif) fil med en upplösning på 300 DPI eller mer. (Elektroniska bilder blir generellt tre gånger mindre tryckta på papper än de är på skärmen, så se till att storleken är tillräcklig.)

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera inskickade texter före publikation och ansvarar ej för returnering av inskickat material om ej annat överenskomits.

FSBF PÅ NÄTET
www.biblioteken.fi

Ringa Sandelin **ordf.**

Chef för katalogiseringsavd., Åbo Akademis bibliotek
Domkyrkogatan 4-5, 20500 Åbo
Tel: (02) 215 3283, l6-s6: (019) 241 1511
Epost: ringa.sandelin@abo.fi

SÖDRA SEKTIONEN

Disa Svenskberg **kassör** (stm)

Bibliotekarie, Åbo Akademis bibliotek
Betaniagatan 23 bostad 4, 20810 Åbo
Tel: (02) 215 4189 / Fax: (02) 215 4795
Epost: disa.svenskberg@abo.fi

Karolina Zilliacus **s.ordf.** (stm)

Biblioteksdirektör, Kimito kommunbibliotek
Epost: karolina.zilliacus@kimito.fi

Tove Selkälä (stm)

Bibliotekarie, Borgå stadsbibliotek
Epost: tove.selkala@porvoo.fi

Maria Verhola (su/K. Zilliacus)

Bibliotekschef, Ingå kommunbibliotek
Epost: maria.verhola@inga.fi

Jenny Olsson (su/T. Selkälä)

Bibliotekschef, Pernå kommunbibliotek
Epost: jenny.olsson@pernaja.fi

Maria Österman-Lastuniemi (su/D. Svenskberg)

Bibliotekarie, Åbo stadsbibliotek
Epost: maria.osterman-lastuniemi@turku.fi

ÖSTERBOTTNISKA SEKTIONEN

Solveig Hortans **s.ordf./pressansv.** (stm)

Bibliotekarie, Tritonia
Tel: (050) 534 8348
Epost: solveig.hortans@multi.fi

Annika Lund **sekr.** (stm)

Specialbibliotekarie, Stadsbiblioteket i Jakobstad
Epost: annika.lund@jakobstad.fi

Heidi Troberg (stm)

Informatiker, Tritonia
Epost: heidi.troberg@tritonia.fi

Johanna Vidjeskog

medlemsregister (su/A. Lund)
Biblioteksfunktionär, Stadsbiblioteket i Jakobstad
Epost: johanna.vidjeskog@jakobstad.fi

Carola Bäckström (su/H. Troberg)

Bibliotekschef, Korsnäs kommunbibliotek
Epost: carola.backstrom@korsnas.fi

Katriina Strandwall (su/S. Hortans)

Specialbibliotekarie, Vasa stadsbibliotek
Epost: katriina.strandwall@vaasa.fi

Vi vill ha kvar vår förening!

Av det frågeformulär som sändes ut under vårvintern framgår det alldeles klart att Finlands svenska biblioteksförnings medlemmar vill att föreningen skall kvarstå som en självständig förening. 110 medlemmar hade svarat och svarsprocenten blev tillfredställande 28,4%.

Frågeformulärets viktigaste fråga gällde de tre olika graderna av samarbete. Där hade 40% röstat för alternativ *A* dvs. förbli såsom det är, 43% för alternativ *B* föreningarna är självständiga men har en registrerad takorganisation och endast 13% röstade för alternativ *C* där alla föreningar skulle ha gått samman och bildat en ny förening. Att vi avvek från de andra organisationsansvar är knappast att förundra sig över.

I kommentarerna framgick det klart att den språkliga aspekten är mycket viktig för oss. Man ställde sig också tveksam till tanken på en tvåspråkig förening eftersom tvåspråkiga lösningar ofta visat sig bli enspråkiga.

På frågan varför man tillhör föreningen svarade man främst att man ville följa med händelser och utveckling på området och att kontakten till kollegorna var viktig. Den tredje viktiga orsaken var medlemstidningen.

I de andra föreningarna var ställningstagandet för alternativ *C* mera dominerande. Både för Finlands vetenskapliga biblioteks-samfund och för Tiedonasiyantuntijat var svaren något förvånande. Också Finlands biblioteks-förening (Suomen kirjastoseura) fick svar av sina medlemmar som ledningen inte riktigt hade väntat sig. Ett såpass starkt stöd för alternativ *C* var överraskande.

Anne Nikulainen och Tiina Pietiläinen, som genomförde undersökningen, kommer att sätta ut sitt lärdomsprov *Yksin, yhdessä vai yhdessä?* på nätet. Deras slutarbete är en ytterst välgenomarbetad analys baserad på ett frågeformulär som inte hade alltför många frågor.

Inom Biblioteks-föreningarnas samarbetsorgan har man beslutat att ordna ett diskussionstillfälle där alla föreningarnas styrelsemedlemmar är med. Resultatet av frågeformuläret gav en bild av hur våra medlemmar tänker men den bilden är på inget sätt entydig och utslagsgivande.

Även om vi kommer att samarbeta såsom vi alltid gjort med de andra föreningarna på området, är det med en stor glädje jag konstaterar att vi har en förening som vi stöder och värnar om.

Ringa Sandelin

Ordförande

FSBF:s vårmöte

Biblioteksförningens vårmöte hölls i Lojo stadsbibliotek den 13.5.2006.

Mötet hade samlat 18 personer som bänkade sig i det vackra mötesrummet, som har ingång bredvid aulan och kafét. Det kan bokas av utomstående för olika evenemang.

Martina Aminoff-Remes valdes till mötesordförande och Annika Lund till sekreterare. De sedvanliga vårmötesärendena behandlades.

Verksamhetsberättelsen godkändes med vissa förändringar. Mötet ville i berättelsen bättre lyfta fram föreningens egen verksam-

het, speciellt årskonferensen, och tona ner verksamhet, som berör föreningen men utförs av andra.

Fjolårets ekonomi presenterades. Revisorererna var på plats och förordade ett godkännande av bokslutet, vilket också skedde. Styrelsen fick ansvarsfrihet för år 2005. Utanför mötet konstaterade Kristina Virtanen att skötseln av ekonomin hade förbättrats sedan föregående år. Att köpa bokföringstjänster kan alltså anses lyckat, eftersom detta samtidigt underlättar kassörens arbete. Kostnadsökningen är ändå liten.

Ordförande Ringa Sandelin presenterade

också läget när det gäller funktionärsutbildningen på svenska. Borgå handelsläroverk planerar att ta in en sådan utbildning som läroavtalsutbildning. För att utbildningen skall lyckas, krävs att biblioteken anställer personer, som vill genomgå denna utbildning. Detta ledde till diskussion om hurdana personella och ekonomiska satsningar det krävs av de bibliotek, som anställer personer i läroavtal.

Disa Svensberg

Ny bok om Bittis

Projektet Bittis utkommer med sin bok "Biblioteket i skolan – Projektet Bittis 2004-2005" i augusti detta år. Författare till boken är Susanne Ahlroth och Monica Borg-Sunabacka som båda har jobbat med projektet. Utgivare är Finlands svenska biblioteksförning. Boken skall ge uppslag och ideér för lärare och skolor som vill satsa på sitt skolbibliotek. Den kommer att skickas ut till skolor och bibliotek i svenskfinland. Tidigare har pro-

jektet gett ut en rapport "Två små skåp eller skolans informationscentrum".

Kallelse till höstmöte

Finlands svenska biblioteksförning rf kallar till höstmöte fredagen den 25.8.2006. Mötet hålls i Korsnäs församlingshem kl. 9.30. Välkomna!

Styrelsen

EBLIDA kommer igen

EBLIDA:s verksamhet har under den senaste verksamhetsperioden starkt påverkats av den tidigare verksamhetsledarens avgång och val av en ny dito under styrelsemötet i Rom i mars. Valet hade delegerats till en mindre grupp inom styrelsen. Ännu efter mötet finslipades hans arbetsvillkor innan valet kunde offentliggöras.

Den nye verksamhetsledaren heter Andrew Cranfield. Han kommer från en engelsk-dansk familj. Han har vuxit upp i England och fått sin utbildning i Danmark. Han är utbildad till bibliotekarie och har arbetat inom utgivning, IT-branschen och inom vetenskapliga och folk-bibliotek i Danmark. Han har varit lärare i Köpenhamns biblioteksskola och tidskriftsredaktör. Läs mer: www.eblida.org/eblida/secretariat.htm.

Styrelsens interna arbetsordning håller på att klargöras. EBLIDA:s styrelse består av andra generationens aktiva och den för-

sta tidens omedelbara kontakt fungerar inte riktigt. Det har uppstått olika tolkningar av demokrati och öppenhet, vilka traditionellt uppstår p.g.a. kulturskillnader. En grupp inom styrelsen, Barbra Lison, Tyskland, Bas Savenje, Nederländerna och Disa Svensberg, Finland, har i samband med styrelsemötena utarbetat specificeringar till EBLIDA:s stadgar och procedurer för kommunikationen inom styrelsen. Förslaget skall tas upp på nästa styrelsemöte.

Av arbetsgrupperna är copy right-gruppen och PEG (EBLIDA Working Group on Professional Education) just nu mest aktiva. Copy right-gruppen följer med implementeringen av copy right-direktivet i den nationella lagstiftningen i EU-länderna. WTO:s GATS-förhandlingar är också under ständig uppsyn. PEG-gruppen har kartlagt utbildningsläget inom biblioteksområdet i olika länder och försöker skapa en plattform för området, för att EU så småningom skall in-

lemma bibliotekarieryrket i listan över professioner. En sådan utveckling skulle också gagna bibliotekariernas rörlighet inom EU-området. För närvarande finns det olika åsikter om huruvida en sådan utveckling skulle leda till sänkt utbildningsnivå i de nordiska länderna.

Av lobby-ärendena följer man aktivt med Open access. Utgivarna har passat på att öka restriktionerna och kostnaderna för användarna, då de nya elektroniska publiceringsmetoderna har utvecklats. Denna ständigt pågående utveckling vill EBLIDA stoppa. Det finns andra intressegrupper, t.ex. forskare som EBLIDA försöker skapa kontakter till och göra gemensam sak med.

Mer ingående information om EBLIDA:s verksamhet kan man läsa på adressen www.eblida.org.

Disa Svensberg

FOTO: HARRIET BREIDER (2006)

Emmy och Wolter Ramsays pris

För 150 år sedan grundades Dragsfjärds första bibliotek av brukspatron Wolter Ramsay.

Dragsfjärds kommun har understödd och uppmuntrad av Ovako Wire, Björkbo Lås och Konstsamfundet hedrat grundarens minne genom att instifta Emmy och Wolter Ramsays pris som skall delas ut vartannat år till en person eller grupp som aktivt har bidragit till utvecklandet av biblioteken, lä-

sandet och bildningen i Åboland.

Rudolf Johansson som i årtionden varit en aktiv och entusiastisk kommunalpolitiker i Dragsfjärd utsågs av Blankas ledningsgrupp till den första pristagaren. – Alla i kommunen skulle nås av bibliotekets service, också de på den yttersta kobben, följaktligen fanns det dryga dussinet utlåningsstationer på Rudolfs tid som ordförande i biblioteksnämnden, t.o.m i fabriken. Också den finska

minoritetens behov ville Rudolf garantera, men främst kanske ändå barnens och ungdomarnas, sade bibliotekschef Carita Forsman-Rudels i sitt tal till pristagaren.

Den festliga prisutdelningen ägde rum den 2 juni på Dragsfjärds huvudbibliotek.

Harriet Breider, Dragsfjärd bibliotek

Festtalaren Alexandra Ramsay, ordförande för Ramsayska släktföreningen och biblioteksdirektör Tiina Viik, Blankas ordförande, överräcker priset till Rudolf Johansson, som är omgiven av sin hustru och dotter samt Carita Forsman-Rudels

Bibba-bebisar! Vi gratulerar FSBF:s förra sekreterare Malin Wikström-Orre som fått en flicka den 8.5. Till vänster om Malin en annan bibliotekarie, Mikaela Wickström från Esbo, med sin baby. Lycka till!

Befria böckerna! De åboländska böckernas befrielse

BookCrossing (www.bookcrossing.com) är en internationell rörelse, som grundades i USA år 2001 av Ron Hornbaker. Filosofin är enkel – böcker skall inte stå i hyllan och samla damm utan ständigt vara i rörelse – vandra från läsare till läsare. En bok som ligger bortglömd i bokhyllan är lika värdelös som ett konstverk som göms undan i bankfackets mörka skymmel. Pargas stadsbibliotek tänkte som första bibliotek på idén och befriade en samling böcker "into the wild".

Den åboländska versionen av BookCrossing – "Befria böckerna" fungerar enligt samma modell som den amerikanska förebilden – men på svenska och finska.

För ett år sedan donerade Pargas stadsbibliotek en samling böcker (inköpta med sponsormedel) till eleverna i det finska och det svenska högstadiet. De fungerade som faddrar till de första befriade böckerna. Baktanken var givetvis att samtidigt locka eleverna att läsa och skriva om sina läsoplevelser på webben för att sedan befria boken "into the wild" så att följande läsare

BookCrossing i Åboland

kunde läsa den och befria den på nytt. Så vandrar böckerna vidare – fullständigt utom vår kontroll, anarkistiskt mot alla biblioteksprinciper!

Vid Blankas 10-årsjubileum, i november 2005, donerade Pargas idén vidare till alla de andra Blankabiblioteken. Intresset har varit stort också bland andra bibliotek, som hört om idén – Tiina Viik, initiativtagare och bibliotekschef i Pargas, har presenterat den

på flera möten (i Åbo, Tammerfors, Kristinestad och Eskilstuna) - och Velkua, som ligger vid Ringvägen deltar som första icke-Blankabibliotek i rörelsen.

Nu kan vem som helst befria en bok och dela med sig av sina läsoplevelser genom att hämta boken till något av Blankabiblioteken (Dragsfjärd, Houtskär, Iniö, Kimito, Korpo, Nagu, Pargas och Västankfjärd) – eller biblioteket i Velkua. Vi registrerar den som en bookcrossingbok och förser den med en etikett. Sedan kan man gömma den var som helst där någon kan tänkas hitta den.

Vi hoppas att människorna gör befriandet till en konst och använder sin fantasi så att människor med samma smak kan tänkas hitta den!

Mera om Befria böckerna finns på Blankas hemsida: www.blanka.fi.

Bookcrossing är roligt och kostar ingenting!

Tiina Viik och Gerd Backman-Pettersson
Pargas stadsbibliotek / Blankas

Lättläst i 25 år

LL-Centers samarbetsgrupp

MARGIT WESTERLUND

L-LL-Centers samarbetsgrupp består av representanter från Institutionen för lärarutbildning (PF), Yrkesträningsskolan Optima, Folkhälsan, Kårkulla samkommun, Forskningscentralen för de inhemska språken, Lärum, Stiftsrådet, olika handikappföreningar (kallas vid behov) samt Finlands svenska biblioteks-förening, vars representant undertecknad är. Som sammankallare och föredragande fungerar LL-Centers två anställda Maria Österlund och Johanna von Rutenberg. Marianne Peltomaa från Undervisningsministeriets arbetsgrupp för LL-litteratur deltar också ibland. LL-författaren Birgitta Boucht brukar också delta.

Samarbetsgruppen samlas ett par gånger per år, nu senast 11.4. På tapeten var då bl.a. kampanjen Allas bibliotek, LL-utgivningen i Svenskfinland, EU-projekt och ombud för lättläst.

De nordiska länderna håller sig väl framme när det gäller lättläst information med Sverige som föregångare. I övriga Europa är läget mycket brokigt, men speciellt i Österrike är man mycket aktiva för tillfället. Detta har aktualiserat behovet av nya europeiska riktlinjer och ILSMH (Inclusion Europe) European Association har ansökt om EU-medel för detta. De tidigare riktlinjerna från början av 1990-talet är föråldrade, bl.a. är web-sidor inte ens nämnda. Det diskuteras också vilket material som bör finnas i lättläst form. Tyskland och Österrike betonar olika versioner av lättläst för olika målgrupper, vilket naturligtvis är önskvärt men ur finsk – och inte minst finlandssvensk – synpunkt helt utopistiskt.

EU:s Grundtvig-projekt syftar bl.a. till ett utökat samarbete mellan lättlästa tidningar i Europa. LL-bladets chefredakör Maria Österlund rapporterade om samarbetet, som också utsträcker sig till web-sidor och gemensam marknadsföring. Den som är intresserad av detta europeiska samarbete kan registrera sig i Easy-to-Read-Network, adress www.lattlast.se.

I Sverige utkommer förutom 8 sidor

också Sesam, som har en klar fokusering på invandrare och som numera utges helt utan statligt stöd. "8 sidor" riktar sig mera till handikappade och en ny målgrupp "bråttom-läsarna". Den norska LL-tidningen heter Klar tale och den danska Overblik. Förutom dessa kommer det ut LL-tidningar bl.a. i Belgien – L'Essentiel på franska kunde kanske vara något för gymnaserna?

På finlandssvenskt håll är utgivningen av LL-litteratur i fara för tillfället. Det finns egentligen ingen utgivare som vill påta sig ansvaret att ge ut LL-böcker. Lärum – som har det egentliga uppdraget – saknar en förlagsredaktör. Manuskript finns, men alltså ingen utgivare. Bl.a. har LL-Center planer på att översätta en bok om Finlands historia samt en LL-bok om finska (varav flera finlandssvenska!) konstnärer till svenska. Det som faktiskt ges ut är broschyrer, bl.a. kommer det i år att komma en LL-broschyr om riksdagen.

LL-Center informerade också om att Svenska kulturfonden understöder ett projekt med läsombud för lättläst enligt riks-svensk modell. LL-ombuden utbildas av Centrum för lättläst. Vem som helst med intresse för saken kan bli läsombud, men speciellt riktar man sig till personal på arbetscentraler och vårdhem, dvs. till personal som i sitt dagliga arbete möter dem som har behov av lättläst. I Sverige har rätten till läsning skrivits in i enheternas verksamhetsplan på många håll, något som vore önskvärt också för Finlands del. Läsombuden skall få kännedom om LL-litteratur och lättläst information i olika former. En kartläggning av den läsverksamhet som redan finns i våra kommuner kommer att bli starten för projektet. Dessa LL-gruppledare kommer att ges fortbildning i LL-litteratur, samlas till inspirationsdagar och erbjudas möjlighet att fortsätta som läsombud.

Samarbetsgruppen beslöt att rikta en skrivelse till LL-stiftelsen i Sverige med önskemål om recensionsexemplar av riks-svenska LL-böcker. Recensioner kunde ingå i LL-bladet, SOSAktuellt och andra handi-

kapptidningar samt på LL-centers hemsida. Dessutom diskuterades ett läs- och skriv-utvecklingsprojekt initierat av FDUV och Vasa specialpedagogiska center samt behovet av lättläst information på kommunernas web-sidor.

Lättläst 25 år – jubileumsseminarium

Kampanjen Allas bibliotek inleddes med ett nordiskt seminarium 5.5. i Ateneumsalen i Helsingfors. LL-boken i Finland fyller 25 år i år och detta är den egentliga anledningen till seminariet. Hannu Virtanen, chef för Selkokeskus, inledde med en tillbakablick över utgivningen av lättläst litteratur under de gångna åren. För närvarande utkommer ca 10 nya titlar per år. Riksdagsledamot Ulla Anttila informerade om arbetet för en tillgänglig riksdag, inte bara för den som är i behov av lättläst utan för alla grupper i samhället. Anne Marit Godal, chef för Leser søker bok, informerade om LL-litteraturen i Norge. Den norska LL-litteraturen presenteras förtjänstfullt på sidan www.boksok.no, en webbsida som är unik i sitt slag med hänvisningar bl.a. till vilka norska bibliotek som har en viss LL-bok. Det vore önskvärt att få till stånd en motsvarande databas över lättlästa böcker i Finland – och då komma ihåg att de finns massor av rikssvensk LL-litteratur på våra finlandssvenska bibliotek!

Under seminariet utdelades dessutom årets LL-pris till författaren Kari Vajjärvi, som också var den som tog initiativet till den första LL-konferensen i Finland i Orimattila år 1981. I detta sammanhang kan det nämnas att en finskspråkig teoribok om lättläst, Toisin sanoen, utkom lagom till seminariet. Här tas också sådant som typografi och bildläslighet upp, ett tema som behandlades under seminariet av typograf Markus Itkonen, en av skribenterna i boken. Andra teman i boken är lättlästa webbsidor, bibliotekens tillgänglighet i allmänhet och naturligtvis LL-bokens utveckling i Finland. Marianne Peltomaa presenterade 10 goda LL-böcker (de flesta finns naturligtvis enbart på finska) och seminariet avslutades med Resisposse, rapmusik med hjärta.

För ömsesidig information och med tanke på folkbibliotekens ambitioner att vara ett bibliotek för alla är det viktigt att Finlands svenska biblioteks-förening har en representant i LL-Centers samarbetsgrupp!

Margit Westerlund är bibliotekschef i Nykarleby.

**Vikingahövdingen Kaj Vikström
och hans vapendragare Robert Villman**

Äventyr i bokskogen

GUNHILD BERGER

Våren 2005 sände vi från Pedersöre kommunbibliotek ut en inbjudan till kommunens alla lågstadieskolor att delta i bibliotekets läs- och äventyrsprojekt "Vilse i bokskogen?" Projektets mål var att stimulera läsutresset och biblioteksanvändningen i årskurs fem. Eleverna skulle även lära känna sin hembygd och dess historia samt göra en utflykt där det ingick ett äventyr i bokens tecken.

Atta lågstadier valde att vara med i detta pilotprojekt. *Vilse i bokskogen?* startade höstterminen 2005 och utfärden, som avslutade projektet för skolans del, skedde de första dagarna i maj i år.

Vilse i bokskogen? har finansierats av Un-

dervisningsministeriet och Länsstyrelsen för Västra Finlands län.

Tidsresa med bokens hjälp

Biblioteksundervisningen har varit en viktig del av projektet. De 75 deltagarna har fått handledning i att på ett roligt sätt hitta böcker och annat material på biblioteket. Under vintern har eleverna haft 6 dubbellektioner med varierande uppgifter.

Eleverna fick som uppgift i höstas att bekanta sig med böcker som tog dem med på en resa bakåt i tiden eftersom vi även skulle göra en tidsresa. Böcker om hjältar som Robin Hood och riddar Ivanhoe har eleverna läst men även Astrid Lindgrens Ronja Rövardotter och Bröderna Lejonhjärta, Harry Potter av J.K. Rowling och Olov Svedelid. Böcker om vikingar och sjörövare har även lockat eleverna. Barnens läsoplevelser har resulterat i bokreferat. Dessa finns nu att läsa på kommunens portal.

Under den första lektionen besökte eleverna biblioteket och fick lära sig hur böckerna är uppställda. De prövade också på att göra sökningar i olika biblioteksdatabaser. Under följande lektioner har eleverna fått stifta bekantskap med författare och böcker. För att göra det lite roligare har vi prövat

kunskaperna genom ifyllnadsuppgifter, anagram och tippning. En lektion ägnades åt Pedersöre lokalhistoria och de olika sevärdheterna i kommunen. Inför utflykten diskuterade vi allemansrätt, testade elevernas växtkännedom och pratade lite om de fornlämningar som finns i vår bygd.

Gäst hos vikingahövding

Under den första soliga veckan i maj åkte Vilse-eleverna på utflykt. Platsen för utflykten var hemlig in i det sista. Efter en kort bussresa fick eleverna promenera en bit genom skogen. I en glänta stod en tidsmaskin formad som en bok. Genom att gå in i jätteboken förflyttades eleverna och lärarna till forntidslandet. Där möttes vi av vikingahövdingen Kaj och hans vapendragare Robert samt valkyrian Harriet. Vikingahövdingen med hela följet promenerade upp till Hundraberget med sina ståtliga bronsåldersgravar. Där bland de mäktiga rösen skulle vi tillbringa dagen.

Vid baslägret delades eleverna in i lag. Lagen besökte 6 olika stationer där olika uppgifter väntade. Hövdingen och hans följe, lärarna och bibliotekspersonal fick övervaka och hjälpa eleverna vid de olika stationerna. Eleverna prövades i författar- och litteraturkunskap samt konsten i att ställa upp böcker i alfabetisk ordning. Dessa uppgifter varvades med fysiska aktiviteter. Eleverna fick också visa sina färdigheter i växtkännedom och konsten att tyda runor.

Efter avklarade uppgifter blev alla bjudna på vikingamat. Maten bestod av rotfrukter och kött serverade på en åtbår "tallrik" av bröd. Mjöd dracks ur näverskoppor och som efterrätt vankades russin, nötter och torkade äppelskivor.

Riddare af bokskogen

Nu har eleverna visat att de inte gått vilse i bokskogen. De belönades därför för sitt arbete genom att bli dubbade till riddare. Detta skedde vid en högtidlig ritual där alla elever fick komma fram en och en för att bli dubbade av vår store hövding. Eleverna fick ett diplom som bevis för sina kunskaper.

Efter lite lek och fri samvaro tackade vi hövdingen Kaj för gästfriheten och lämnade forntidslandet och återvände till år 2006 och den väntande skolbussen.

Nästa steg är att få *Vilse i bokskogen?* tillgängligt för fler intresserade. Detta ska förverkligas genom att göra uppgifterna virtuella. Detta arbete påbörjas i höst.

Gunhild Berger är projektledare och biblioteksfunktionär vid Purmo bibliotek.

FOTO: ULRIKA WIKSTRÖM (2006)

Födda: I Lojo, ett nytt, fint bibliotek!

DISA SVENSKBERG
ULRIKA WIKSTRÖM

Sektionen för södra Finland inom biblioteksförbundet hade förlagt den vårliga träffen till Lojo stad, som i början av året begåvats med ett nybyggt, stort och fint bibliotek som biblioteksdirektör Martina Aminoff-Remes stolt presenterar, med all orsak.

Lördag före Morsdag samlas medlemmar från när och fjärran utanför biblioteket i Lojo, vädret är litet ruggigt och småsnål vind gör att man gärna drar jackan tätt kring sig.

När man letar efter biblioteket ser man några lustiga, stora kopparbeklädda strutar sticka upp från taket på en stor byggnad och jo – Lojos nya huvudbibliotek är ett avlångt tegelhus, som ligger tvärs över den centralt belägna tomten, mellan ett daghem och ett

bländande vitt funkishus, som kallas Luomas hus eller Stenhuggarens hus. Stenhuggaren har själv låtit bygga det. Mellan huset och biblioteket bildas en piazza, Laurentius-skvären, som har en mycket skön atmosfär och är mäktigt populär bland skateboardåkare.

Biblioteket har ett mycket bra läge i Lojo kulturella centrum. Kyrkan ligger alldeles bredvid, likaså stadshuset och Laurentius-salen, också museet ligger nära.

Halv tolv mottogs vi av biblioteksdirektör Martina Aminoff-Remes, som välkomnade oss och berättade om planeringsprocessen kring det nya biblioteket. Ett nytt bibliotek blev möjligt i.o.m. att Lojo stad och Lojo landskommun hade sammanslagits.

Biblioteket har ritats av arkitekt Ilmari Lahdelma, med tidigare erfarenhet av bibliotek-

splanering. Han har ritat Raumo bibliotek (och det syntes!) och planerat renoveringen av Vasa satsbibliotek. Samarbetet med arkitekten har varit mycket gott. Biblioteket har utrymme i två våningar och en nyttoyta på 2700 m².

Martina berättade vidare, att kostnaderna uppgick till 6,5 miljoner euro och inredningen till 800 000 . Lojo erhöll 1,9 miljoner euro i statsstöd för bygget.

Tegelväggarna, som har murats på plats av två murare, har stora fönsterytor, för att lätta upp intrycket och ge ljus. I fönstren finns dekorativa bårder med ordspråk från Lojo.

Inredningen har planerats av Maria Krause. Grundfärgen i inredningen är grå, vad annat. Inredningen domineras av de ljusa bokhyllorna med grå hyllplan i metall. Hyllorna liksom stolar och bord i biblioteket är gjorda av ask. Servicepunkterna har gula väggar. En motivering till att ha olika färger på väggarna är att det blir lättare för personer med nedsatt syn att orientera sig i rummet. Golven är antingen grå, av pressad sten, eller av ljus plast. På de grå golven finns ljusa tvärgående ränder, och på de ljusa golven är ränderna mörka.

16 personer deltog i rundvandringen som företogs i två grupper. Martina ledde den ena, den andra guidades av Ulla Österberg, avdelningschef på biblioteket. Vi stegade upp till andra våningen, till vuxenavdelningen. Hyllorna på vuxenavdelningen är behagligt luftiga, det finns tillväxtmån och det uppfattades som lyx bland dem som arbetar i bibliotek där böckerna får klämmas in med skohorn. I hyllorna står skön- och facklitteratur som sig bör. Man hade sammanfört den svenska skönlitteraturen med den utländska och med faktalitteratur om språk i en egen del av utrymmet, intill hembygds-samlingen. För oss svenskspråkiga var det en överraskning att så nära det tvåspråkiga västnyland hitta ett så pass fint bibliotek som Lojo är. Hyllan med svensk skönlitteratur var inte särskilt stor. Trots att namnen på gravstenarna kring den medeltida vackra kyrkan som ligger ett stenkast från biblioteket är övervägande svenska så är numera andelen svenskspråkiga i Lojo endast knappt 5%. Trots det strävar man till att i Lojo stad också ge god service på svenska.

Under vandringen stötte vi på läshörnor med snygga och bekväma stolar. Det finns också läsplatser, en tyst läsesal och grupprum. Grupprummen har under våren redan använts flitigt av abiturienter. Forskarrum kan bokas för en längre tid.

De "strutar" som sticker upp på taket ger ett trevligt ljus över vuxenavdelningen, en var gulmålad, en grå och en ljus. Ett par konstverk fanns på plats, mera väntar man på. På vuxenavdelningen finns en informationsdisk.

Rundvandringen fortsatte till första våningen med barnavdelning och utlåning. Barnavdelningen är försedd med böcker och tidskrifter, flere datorer, och en informationsdisk som alltid är bemannad. Avdelningen har också ett allaktivitetsrum för filmvisning och sagostunder. Det kan också bokas av utomstående.

Vi fortsatte till utlåningen, som alltså har gula väggar. Förutom betjäning finns där också utlånings- och återlämningsautomater. 60 % av utlåningen och 80 % av returen utför kunderna själva. Utlåningsdisken är höj- och sänkbar, man kan alltså välja att arbeta stående. Vid disken fanns en hörselslinga för hörselskadade, den gick att flytta.

Bibliotekssystemet är ATPs Origo. Kunderna når sina egna uppgifter med PIN-kod. Kunddatorerna är många men de går på och stängs av automatiskt. Vissa datorer ger endast tillgång till Luukku -biblioteken, Länsi-Uudenmaan kirjastokimppa. Kunderna kan ta utskriften genom den kombinerade skrivaren och kopieringsmaskinen. Betalningen sker med kopieringskort. Vid utlåningsdisken finns dessutom bärbara datorer som man kan låna för att sitta och arbeta var som helst i biblioteket. Biblioteket har nämligen trådlöst nät. Martina konstaterade att den allra största förändringen för personalen hade varit just all ny teknik, eftersom man i det gamla biblioteket inte hade just något av den varan.

Vi fick granska återlämningsautomatens sortering och därmed hade vi stigit in i personalens arbetsutrymmen. Bibliotekschefen, avdelningschefen och sekreteraren har egna rum, medan de övriga i personalen (inalles 25 personer som utför 21,5 personår) delar rum. Rummen var ljusa och stora. De ligger på rad, pga bibliotekets avlånga form. Sist i korridoren finns vaktmästarens rum, som är bibliotekets logistikcentrum där man i städiga plastbackar sorterar de böcker som skall skickas ut till filialerna.

Ronden avslutades med tidningsläsesalen, som med portar kan avskiljas från det övriga biblioteket. Tidskrifterna var sorterade i ämnesgrupper, typ damtidningar, inte alfabetiskt uppställda. Innan man från entrén kommer in i tidningsutrymmet, passerar man en trevlig samling bord och stolar. Intill entrén finns ett litet café, en liten garderob bakom en låsbar skjutdörr och låsbara skåp, som i matbutikerna.

Allt verkade mycket genomtänkt och välplanerat, och intrycket av biblioteket var luftigt och ljust, trots grått i trappor, väggar, delvis golv och svarta pelare på barnavdelningen.

Lojo är att gratulera, och vi kan rekommendera ett besök i biblioteket! Om inte annat så via Lojo biblioteks hemsida.

FOTO: ULRIKA WIKSTRÖM (2006)

Utsikt från ingången mot tidningssalen

FOTO: ULRIKA WIKSTRÖM (2006)

Från vuxenavdelningen har man fin utsikt över kyrkan

FOTO: ULRIKA WIKSTRÖM (2006)

Tytyri gruva

DISA SVENSKBERG

Det är spännande att åka ner i gruvan på öppen vagn! Från vänster: Margareta Danielsson, Sonja Petrell-Auvinen, Ringa Sandelin och Disa Svenskberg.

Från biblioteket fortsatte 14 personer till Tytyri Gruva, där man ännu i dag bryter kalk. Gruvdriften i Lojo har anor från 1500-talet, men den moderna gruvdriften började 1862. I begynnelsen var det fråga om dagbrott, men då man inte mera kunde få upp stenarna, måste man börja gräva gångar och forsla stenarna med vagnar. I dagsläget bryter man på 370 meters djup. Gruvan sträcker sig 5 km på markytan och består av 60 km gångar och vägar. Gruvans verksamhet var på topp på 1970-talet, men ännu i dag arbetar 15 "minare" i gruvan.

Vi åkte ner till 110 m djup, med en hiss, som mest liknade en äldre modell av vagnar i en berg- och dalbana. Bredvid hissen löpte en smal trappa med drygt 500 trappsteg, som används av lokala orienterare för konditionsträning.

Väl nere befann vi oss i en jättelik stross (grotta). Där fanns en stenutställning, med

de stenarter som finns i malmen. En del av kalken har pressats till marmor, men i så små mängder att det inte löner sig att utvinna.

Vandringen fortsatte förbi väggklätrare genom ortar. I ortarna och strossarna fanns utställningsföremål som vagnar, borrar och fotografier, som visade hur arbetet i gruvan har gått till. Man fick en uppfattning om arbetet i gruvan; även yrkessjukdomar kom fram i diskussioner med guiden.

Vi anlände till en enorm stross, där vi fick se en ljusshow av Ekku Peltomäki, med musik av Lasse Mårtenson. Vi lyssnade och såg, stående på en hylla i berget och ljuset kom flere tiotals meter nerifrån. Efter tio minuter show och lite frusna, besåg vi ännu den gamla smedjan, som numera är inredd till festvåning (lite varmare än övriga utrymmen) som man kan hyra till fester.

Sektionsdagen avslutades med en god middag på restaurang Nahkurintalli.

Förslag till verksamhetsplan 2007 för FSBF

Behandlas på höstmötet 25.8.2006

Finlands svenska biblioteks förening är en ideell förening som skall tillvarata medlemmarnas intressen och samtidigt vara ett allmänt idéforum för biblioteksfrågor.

Föreningen har som finlandssvensk centralorganisation ett särskilt ansvar för finlandssvenska biblioteksintressen. Föreningen skall stöda den finlandssvenska identiteten och kulturen i bibliotek både i svenska och i tvåspråkiga miljöer.

Föreningen bör aktivt bevaka att svenska intressen beaktas både när det gäller informationsteknologins tillämpningar i finlandsska bibliotek och utbildningen på området. Likaså bör föreningen aktivt bevaka att finlandssvenska intressen inte förbises angående bibliotekens kulturella ansvar.

Samarbetet med Suomen kirjasto-seura/Biblioteks föreningen i Finland (SK) och Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund (FVBS) är mycket viktigt och det har resulterat i att takorganisationen Kirjastojen neuvottelukunta / Biblioteks föreningarnas samarbetsorgan grundades 10.6.2004. Samarbetsorganet söker nu vägar för fortsatt verksamhet och ett frågeformulär har sänts ut till alla medlemmar i respektive förening i februari 2006. Också informatikerföreningen Tietoasiantuntijat är med.

Föreningen stöder olika utbildningar inom bibliotekssektorn och följer aktivt med utvecklingen. Föreningen kan vid behov ta initiativ till fortbildning, utredningar och forskning som anses behövliga för biblioteksväsendets utveckling på svenska i Finland. Utbildningen på andra stadiet finns inte på svenska i vårt land och Utbildningsstyrelsen söker den organisation som kunde administrera främst utbildningen som läroavtal.

Föreningen håller fast vid mönstret för sin verksamhet med tyngdpunkter i höst-

mötet och vårmötet. De två sektionerna, Sektionen för Södra Finland och Österbottiska sektionen, utgör en viktig arbetsfördelning av föreningens verksamhet. Trots denna frivilliga arbetsinsats finns det ett behov av en deltidsanställd verksamhetsledare, som också kunde fungera som konferenssekreterare för årskonferensen på höstmötet. Också sekreteraren och kassören har krävande och arbetsdryga uppgifter, som gärna kunde underlättas och uppmärksammas.

Värmötet

Österbottiska sektionen har ansvar för vårmötet. Då sektionens styrelse har blivit vald för 2007 tar den ställning till det mötet.

Höstmötet

Höstmötet arrangeras av södra sektionen i samband med årskonferensen 2007.

VIKTIGA TYNGDPUNKTER

Årskonferensen 2007

Årskonferensen kommer att ordnas i Östra Nyland. Konferensens tema är ännu inte fastslaget. Årskonferensen är viktig både som socialt evenemang och som utbildningstillfälle.

Administrationn av Biblioteks föreningarnas samarbetsorgan och planering och beslut om gemensamma arbetsuppgifter

blir en viktig och krävande uppgift. Resultatet av frågeformuläret utgör en analys av medlemmarnas inställning. Frågeformuläret ger riktlinjer men beslut kommer att manglas fram under många möten den närmaste tiden. Skynda långsamt! Bevakandet av svenskans ställning och också den tvåspråkiga sevcen är en av vår förenings

viktigaste uppgifter och där måste vi vara på alerten.

Andra stadiets utbildning har tagits omhand av Utbildningsstyrelsen. Svårigheter har varit att få fram en intresserad organisation som åtar sig uppgiften. Nätutbildningen vid Öppna universitetet erbjuder utbildning på svenska också åt icke-studenter men läroavtalsutbildning på svenska hänger ännu definitivt i luften. FSBF ansöker om medel för en projektanställd för att kunna få en början på utbildningen på andra stadiet.

Hemsidan för FSBF skall förbättras och uppdateras. Annika Lund, Tove Selkälä och Solveig Hortans har varit verksamma. Hemsidan på Biblioteken.fi har en bra placering men det är endast Robin Fortelius som har möjligheter att editera den.

Svensk service via Finlands biblioteks samportal har nu kört igång. Robin Fortelius har ansvarat för den svenska utformningen. Samarbete mellan allmänna bibliotek, yrkes- och högskolebibliotek och vetenskapliga bibliotek existerar och kan bli ännu bättre så att informationstjänst inte blir betungande och att det resulterar i maximalt riktiga svar. Vår förening har en koordinerande funktion eftersom vi har medlemmar från alla dessa bibliotek.

Bittis-projektet

Bittis-projektet med konsulterna Monica Borg-Sunabacka, 1.8.04-31.7.05, och Susanne Ahlroth, 1.1.-31.12.05, som besökt skolor både i Österbotten och Nyland och på plats arbetat med skolans eget bibliotek har avslutats. Projektet har dokumenterats i slutrapporten Med biblioteket i centrum som getts ut av FSBF. Föreningen har också haft en representant med i ledningsgruppen förutom Christina Flemming som lett verksamheten. Hur fortsättningen skall se ut är nu en öppen fråga. Alla inblandade inser att en koordinerad person i framtiden kommer att behövas för att skolbiblioteken skall kunna få den utformning och betydelse som de borde ha. FSBF ser sitt ansvar i det fortsatta arbetet.

En svensk översättning av Monografoiden kuvailu (2005) kommer föreningen att driva fram med de möjligheter som finns. Denna basbok har aldrig funnit på svenska och också Institutionen för Informationsförvaltning vid Åbo akademi är mycket in-

tresserad. Institutionen har gett ett förslag till översättare. Föreningen har tagit kontakt med Utbildningsstyrelsen.

Internationellt arbete

Disa Svenskberg är FSBFs representant i EBLIDAs styrelse sedan 2005 och föreningen understöder hennes deltagande. Sedan 2005 är Robin Fortelius medlem i IFLAs sektion Information Technology.

Bibban – informationsorganet

Vår medlemstidning Bibban ges ut med tre nummer i året. Vi fortsätter att satsa på en god layout, för det har visat sig betyda mycket både för intresset för att läsa och skriva i bladet. Två redaktörer, en för vardera sektionen, är en bra fördelning, men fler regionala bevakare av vad som är på gång på fältet vore bra. Alla medlemmar, speciellt i styrelsen, uppmanas vara aktiva i att skriva och rapportera om vad som händer i vår biblioteksvärld. Bibban finns också tillgänglig på webben under adressen www.biblioteken.fi/sv-fi/FSBF/Bibban.

Medlemmar

Antalet medlemmar har ökat under de senaste åren. Just nu har vi 387 medlemmar och av dem är 78 institutioner. Att göra föreningen synlig är vårt fortsatta mål och ansvaret för värvningen av nya medlemmar gäller alla styrelsemedlemmar.

Medlemsförmåner

Tidningen Svenskbygden utgiven av Svenska folkskolans vänner 20 % rabatt på alla privata inköp från Tibo-Trading Ab.

Utskott

Följande utskott är aktiva inom föreningen:

- It-gruppen
- Utbildningsutskottet
- Resegruppen
- Internationella ärenden

Medlemskap

Föreningen är medlem i:

- Biblioteksförningarnas samarbetsorgan
- EBLIDA
- Finlands biblioteksmuseiförening
- International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)
- LL-center
- Nordisk PR-förening
- Svenska studiecentralen

Förslag till Budget 2007 för FSBF

Behandlas på höstmötet 25.8.2006

Utgifter

Kurssekreterare.....	2 000 €
Verksamhet.....	15 000 €
<i>Årskonferens</i>	9 000 €
<i>Sektionsverksamhet</i>	1 500 €
<i>Utskottsverksamhet</i>	500 €
<i>Verksamhetsplanering</i>	4 000 €
<i>(årskonferens, projekt)</i>	
Möteskostnader.....	1 300 €
Resekostnader.....	9 000 €
<i>Inrikes</i>	3 500 €
<i>Utrikes</i>	5 500 €
Bibban-tidningen.....	6 000 €
<i>Tryck & post</i>	3 000 €
<i>Redaktör & illustratör</i>	3 000 €
Kansliutgifter.....	1 100 €
<i>Bankutgifter</i>	200 €
<i>Telefon</i>	100 €
<i>Post</i>	800 €
Medlemsavgifter till organisationer.....	900 €
Totalt	35 300 €

Inkomster

Medlemsavgifter.....	4 500 €
Inkomster för kursverksamhet.....	8 000 €
Understöd.....	10 300 €
<i>Svenska kulturfonden</i>	7 000 €
<i>SFV</i>	1 000 €
<i>Konstsamfundet</i>	1 800 €
<i>Kultur Sverige-Finland</i>	500 €
Undervisningsministeriet.....	12 500 €
<i>För verksamhet</i>	7 000 €
<i>För internationell verksamhet</i>	5 500 €
Totalt	35 300 €

Korsnäs – en upplevelse!

CAROLA BÄCKSTRÖM

När du anländer till Korsnäs, oberoende av om du kommer från Malax i norr eller från Närpes i söder, hälsas du vid kommungränsen välkommen av "Spirom", en stiliserad modell av en gammal fyrbåk. Förebilden, det riktiga sjömärket från förr i världen står kvar på en holme utanför Korsnäs kust. En kust där landhöjningen gör att grannlandet Sverige kommer allt närmare för varje år som går. I Korsnäs hittas det finländska fastlandets västligaste punkt. Korsnäs är med sina 2200 invånare även världens svenskaste kommun, med en befolkning som till 98% utgörs av svenskspråkiga. I Sverige gör andelen invandrare med annat modersmål att ingen kommun är så enspråkig som Korsnäs i Finland.

Växthusodlingen är tillsammans med pälsfarmningen huvudnäringarna i kommunen. Produkterna säljs både på den inhemska marknaden och på export. Korsnäs Handels-trädgård hade äran att leverera penséeer till slottet inför kung Carl XVI Gustafs 60-årsdag på valborgsmässoaftonen – något som företaget förstås gärna talar om i sin marknadsföring. Korsnäs är också känt för att ha många småföretagare. Sysselsättningsgraden är en av de högsta i Österbotten, delvis tack vare benägenheten att själv skapa sig en arbetsplats. De största arbetsgivarna är Korsnäs kommun och det kommunägda KKC, (Svenskfinlands största vuxenutbildningscenter, f.d. Korsnäs kurscenter), många pendlar även till ABB och Wärtsilä i Vasa. Det går ett lämmeltåg av bilar i riktning mot Vasa varje morgon och tillbaka när arbetsdagen är slut. Korsnäs hör till Vasa-regionens pendlingsområde och orienterar sig numera helst norrut (enligt ett enigt fullmäktige, där SFP för andra mandatperioden är enda parti) i diskussionerna om kommun-

fusioner. Tillsammans driver Malax kommun och Korsnäs kommun en samkommun för hälsovården och ett gemensamt skolväsende för högstadiet och gymnasiet som är beläget i Petalax. Inom Korsnäs kommuns gränser finns endast fyra lågstadieskolor, i kyrkbyn Korsnäs, i Molpe, Harrström och Taklax. För utbildning efter gymnasiet söker sig Korsnäsungdomar gärna till Pedagogiska fakulteten eller till andra svenskspråkiga utbildningar i Vasa. En del återvänder efter sina studier, men många stannar på studieorten eller söker sig ut i stora världen. Något som den äldre generationen sörjer, ungdomarna borde helst återvända till hemtrakten efter avslutade studier.

Vardagslivet i landsbygdskommunen Korsnäs präglas av årstidernas växlingar. Naturen spelar fortfarande en stor roll i den mänskliga verksamheten. På sommaren färdas man på öppet hav i båt och på vintern längs vita isvidder, ofta på snöskoter. Jakt och fiske är många husfäders favoritsysselsättning och man jagar bl.a älg och hjort, och många idkar även skogsbruk. Trädgårdsodling för husbehov är vanligt och potatislandens sköter hela familjen tillsammans. Skogens bär tas till vara och havtornsbärets saft utvinns på öarna ute i skärgården.

Finlands första vindkraftspark på Bredskäret i Molpe är ett modernt landmärke som syns vida omkring i skärgården. Korsnäs kommuns invånare är aktiva, driftiga och moderna människor. Men den talkoanda och möjlighet till grannhjälp som lär ha försvunnit från större orter, den finns lyckligtvis kvar här. Föreningslivet är vitalt, inte minst under sommaren, då alla byar ställer till egna hembygdsfester och aktiviteter med

kulturella förtecken. Då träffas byns invånare och emigranter på besök i sitt gamla hemland. Emigrationen har varit stor, både till Amerika och Sverige och än idag finns det välfungerande kontakter både över Atlanten och över Bottenviken.

Korsnäsborna är vana att möta och umgås med främlingar i sin hemkommun, en vana som kanske fått sin början med gruvdriften på 1960- och -1970-talet, då det skedde en stor inflyttning av helt finskspråkig arbetskraft. Nu får KKC:s studerande från hela landet agera främmande fåglar. Som besökare blir du väl mottagen och det är lätt att komma i samspråk med urbefolkningen.

Vad mera? Den traditionella färgrika korsnäströjan som upplever en renässans och väcker intresse överallt. Hembygds museet med den fina samlingen tröjor, textilier, och övriga museiföremål är värt ett besök. Säljakten som har varit ett viktigt traditionellt näringsfång. Och alla eldsjälur som arbetar tillsammans för att kunna bedriva museiverksamhet och också ser till att det är pågår aktiviteter på museernas gårdstun. Alla som spelar och sjunger. Och alla framgångsrika idrottsmän och -kvinnor. Korsnäs har fö. sitt eget Waterloo, en skjutbana!

Och alla de människor som tycker att bibliotek och kultur är viktigt. Tack vare dem har vi idag ett fint bibliotek och en egen bokbuss. Jag som lärt känna kommunen och dess invånare genom mitt arbete som bibliotekschef, hoppas att besöket ska vara givande och att alla ska trivas i Korsnäs under konferensdagarna!

Carola Bäckström är bibliotekschef på Korsnäs kommunbibliotek.

I år är det Korsnäs kommunbibliotek med bibliotekschef Carola Bäckström som står som värd för FSBF:s årskonferens. Konferensen kommer att hållas 24–25 augusti i Korsnäs församlingshem som är beläget mitt i Korsnäs kyrkby. Tema för årets konferens är digitalisering och nya digitala medier på bibliotek.

Resor och hotell

Föreningen har bokat rum för konferensdeltagarna på hotell Radisson SAS Royal i centrum av Vasa. Busstransport ordnas mellan hotellet och Korsnäs båda konferensdagarna. Till Vasa kan man ta sig med flyg, tåg eller buss, både tågstationen och busstationen ligger på gångavstånd från hotellet. Till Korsnäs går det också bra att komma med egen bil.

Programmet

Årskonferensen startar torsdagen den 24 augusti med anmälning och välkomsthälsningar. Dagen fortsätter med information om konferensdagarna, intressanta föreläsningar, samt obligatoriska pauser för lunch och kaffe. Lunchen serveras på Korsnäs Kurscenter (KKC) som ligger på gångavstånd från församlingshemmet. På torsdag

Maria Kronqvist-Berg

eftermiddag besöker vi Korsnäs museiområde och bekantar oss med Hembygds museet och Prästgårdsmuseet. Där får vi bl.a. se hur man tillverkar Korsnäströjan. Efter museibesöket vidtar kvällens program. Vi åker buss till Molpe, där finns det möjlighet till bastubad och simning i havet som ett alternativ före middagen på restaurang

Strand-Mölle. Den som inte vill bada, kan ta en promenad i den vackra omgivningen eller bara ta det lugnt på terrassen. Kom ihåg att ta med handduk, simdräkt och eventuellt klädbyte genast på morgonen! Det ordnas inte någon busstur till hotellet under dagen. Tillbaka till hotellet i Vasa återvänder vi efter middagen och kvällsprogrammet.

På fredagen fortsätter programmet med föreningens stadgeenliga höstmöte, föreläsningar och avslutas med kaffe i biblioteket. I samband med avslutningskaffet finns det möjlighet att bekanta sig med Korsnäs bibliotek och bokbuss.

Våra föreläsare

Torsdagens föreläsare är bibliotekarie Majlis Bremer-Laamanen som är produktionschef vid mikrofilminnings- och konserveringstjänsten vid Helsingfors universitetsbibliotek och hon kommer att föreläsa om bevarande av olika material för dagens och morgondagens behov. Direktör Arja Rantanen presenterar Vasa landsarkiv och bibliotekschef Päivi Almgren från Koski och Mellilä bibliotek berättar om deras erfarenheter av nya medier på biblioteken. JD, VH Marcus Norrgård är universitetslektor vid den juridiska utbildningen i Vasa (Helsingfors universitet) och är specialist på immaterialrätt och processrätt. Han kommer att berätta om olika upphovsrättsliga aspekter biblioteken behöver tänka på i samband med digitalisering.

Föreläsare under fredagen är Leif Storbjörk biblioteksdirektör vid Stadsbiblioteket i Jakobstad som kommer att berätta om Jakobstads erfarenheter av utlåning av e-musik. Bibliotekarie Anna Gullstrand från barn- och ungdomsverksamheten vid Skövde stadsbibliotek berättar om deras projekt med utlåning av MP3-böcker. Ni kanske läste om henne och MP3-böcker i Biblioteksbladet nr 1/2006? Anne Scherman är bibliotekarie vid avdelningen för specialsamlingar vid Kungliga biblioteket i Stockholm och kommer att berätta om Dig-sam-projektet.

Konferenssekreteraren

Jag, Maria Kronqvist-Berg, är årets konferenssekreterare och jag hoppas ni kontakter mig om ni har frågor angående konferensen. Jag är uppvuxen i Korsnäs och studerar informationsförvaltning vid Åbo Akademi på fjärde året. Mina erfarenheter av biblioteksvärlden består av praktikperioder på Tritonia (Vasa vetenskapliga bibliotek) och Korsnäs kommunbibliotek. Ni når mig på telefonnummer 044-283 1060 eller via e-post makronqv@abo.fi. Mina kontaktuppgifter finns även längst ner på anmälningsblanketten och på FSBF:s konferenssidor på biblioteken.fi.

Hjärtligt välkommen till Korsnäs i augusti!

Digital väckning – mellan två världar

FSBF:s årskonferens i Korsnäs 24-25.8

MARIA KRONQVIST-BERG

Hoptornet på Molpe simstrand

Program för årskonferensen i Korsnäs 24–25.8.2006

Torsdag 24.8.2006

- 9.30–10.00 Anmälan och kaffe
- 10.00–10.15 Välkomsthälsningar / *FSBF och Korsnäs kommun*
- 10.15–11.15 Bevaring för dagens och morgondagens behov / *bibliotekarie Majlis Bremer-Laamanen, Helsingfors universitet och projektchef Minna Kaukonen, Helsingfors universitet*
- 11.15–11.45 Vad kan arkiven erbjuda? Vasa landsarkiv presenteras / *direktör Arja Rantanen*
- 11.45–12.15 Europeiska och nordiska projekt inom ABM-området / *projektchef Kristina Virtanen, Helsingfors stadsbibliotek*
- 12.15–13.45 Lunch / *KKC*
- 13.45–14.00 Information om konferensen, kvällsprogrammet och följande dag (höstmötet)
- 14.00–15.00 Det elektronisktmobilvirtuella biblioteket : möjlighet för stora bibliotek eller hot för små bibliotek eller tvärtom? / *bibliotekschef Päivi Almgren, Koski TL och Mellilä*
- 15.00–15.15 Kaffe med saltbit
- 15.15–16.00 Upphovsrättsliga frågor i biblioteksverksamhet / *Universitetslektor Marcus Norrgård, Helsingfors universitet*
- 16.00–17.00 Korsnäs Hembygdsmuseum och Korsnäs Prästgårdsmuseum, rundtur med guide. Demonstration av hur man tillverkar Korsnäströjan.
- 17.30–18.30 Molpe, möjlighet till simtur i havet vid Molpe simstrand och bastubad i Stormlyktan
- 19.00– Middag i restaurang Strand-Mölle. Program och fri samvaro.

Fredag 25.8.2006

- 9.15–9.30 Morgonkaffe
- 9.30–10.10 FSBF höstmöte
- 10.10–10.30 Utlåning av e-musik vid Jakobstads stadsbibliotek / *biblioteksdirektör Leif Storbjörk*
- 10.30–12.00 Erfarenheter av nya medier (MP3-böcker) / *bibliotekarie Anna Gullstrand, Skövde stadsbibliotek*
- 12.00–13.15 Lunch / *KKC*
- 13.15–14.45 Digsam-projektet vid Kungliga biblioteket i Stockholm / *bibliotekarie Anne Scherman*
- 15.00–16.00 Avslutningskaffe i Korsnäs bibliotek

Bilden: Lador i Bjurbäck. En typisk österbottnisk vy, fotograferad av Eva-Maria Björk.

FSBF:s årskonferens i Korsnäs 24–25 augusti 2006

Anmälningsblankett

Adressuppgifter

NAMN	HEMADRESS	
EPOST	POSTNUMMER	POSTANSTALT
TELEFON (DAGTID)	TELEFON (KVÄLLSTID)	ARBETSPLATS

Deltagaravgift

Om anmälan görs före 30.6

- Medlem, 60 €
 Icke-medlem, 80 €
 Pensionär, 30 €
 Bib.stud., heltid, 0 €

Om anmälan görs 1.7–31.7

- Medlem, 80 €
 Icke-medlem, 100 €
 Pensionär, 40 €
 Bib.stud., heltid, 40 €

**Super
Breakfast-buffet
och bastu ingår i
inkvarter-
ingen!**

DELTAGARAVGIFT

Inkvartering

Hotell Radisson SAS

Dubbelrum

- 1 natt, 35 €/person
 2 nätter, 70 €/person

ANKOMSTDATUM

JAG VILL DELA RUM MED

Enkelrum (begränsat antal)

- 1 natt, 70 €/person
 2 nätter, 140 €/person

INKVARTERINGSAVGIFT

Måltider

Lunch torsdag 24.8, 6,50 €

- Dagens rätt
 Vegetariskt alternativ

Lunch fredag 25.8, 6,50 €

- Dagens rätt
 Vegetariskt alternativ

SPECIALDIET/ALLERGIER

Middag torsdag 24.8, 25,50 € (välj en förrätt och en varmrätt, desserten är samma för alla)

Förrätter

- Svampsoppa
 Böcklingtoast

Varmrätter

- Grisfile med pepparsås
 Sikfile med citronsås
 Grönsaksratatouille

Dessert

- Havtornssorbet

MÅLTIDSAVGIFT

Totalsumma

Övrigt

- Jag vill bada bastu i Molpe (se sida 13)

HÄLSNINGAR TILL ARRANGÖRERNA

Betala

Räkna samma dina avgifter och erlägg summan senast den 31 juli på föreningens konto. Betalda avgifter återbetalas ej!

Finlands svenska biblioteksförning r.f.

SAMPO 800012-70200513

Referensnummer 3005002

Posta

Skicka din ifyllda anmälningsblankett till:

Maria Kronqvist-Berg

Korsnäs bibliotek, PB 5, 66200 Korsnäs

Telefon: 044-283 1060

Epost: makronqv@abo.fi

Rösta!

Rösta på den bästa svenska hemsidan bland biblioteken i Finland.

JAG RÖSTAR PÅ HTTP://

Tiina Pietiläinen och **Anne Nikulainen**, studerande vid Suomen Liikemiesten Kauppaopisto, utförde en enkätundersökning under våren 2006, som examensarbete för Biblioteksförningarnas samarbetsorgan. I denna artikel redogör Tiina Pietiläinen för resultaten, särskilt beträffande FSBF.

Att gå samman eller ej?

Biblioteksförningarnas samarbete – en undersökning

TIINA PIETILÄINEN

Det finns en hel del föreningar inom biblioteks- och informationsområdet i Finland. I några av dessa föreningar har man diskuterat ett tätare samarbete sedan 1970-talet. Sommaren 2004 grundades Biblioteksförningarnas samarbetsorgan av Finlands biblioteks-förening, Finlands vetenskapliga biblioteks-förening, Finlands svenska biblioteks-förening och Tietoasiantuntijat. I år ville dessa ta reda på medlemmarnas åsikt om föreningarnas samarbetsform i framtiden.

Förändringens tid?

Vi nyutexaminerade ser att biblioteks- och informationsbranschen är mitt i en brytningsperiod. Skillnaderna mellan olika bibliotekstyper blir sakta men säkert min-

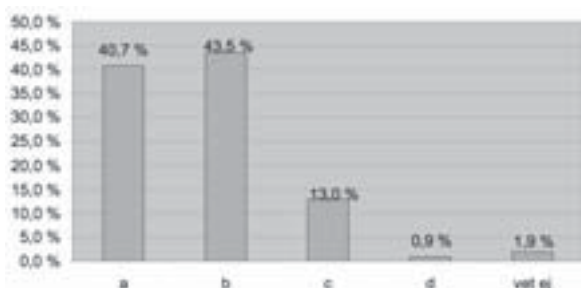
vore mer känd och uppskattad. I svaren läste vi att många tycker som vi: Nånting borde göras. Ett tätare samarbete mellan föreningarna kunde bära förbättringar i sitt sköte.

Framtidens samarbetsform?

Tillkomsten av Biblioteksförningarnas samarbetsorgan var ett steg i rätt riktning, men vad vore det bästa alternativet till samarbetsform i framtiden ur vår bransch synpunkt? Ska föreningarna fortsätta ensamma (men ändå lite tillsammans) enligt nuvarande modell eller skulle det löna sig att grunda ett nytt officiellt samarbetsorgan? Tänk om det bästa vore att säga farväl till nuvarande föreningar och en ny förening skulle grundas i deras ställe? Varje förening får nu självständigt fatta beslut och bestämma vad just

Finns det tillräckligt med medlemmar för alla föreningar i Finland? Vi har förstått att antalet medlemmar har sjunkit en aning redan nu, hur det blir i framtiden vet ingen. Grundandet av paraplyorganisationen kunde medföra en möjlighet att koncentrera sig på de viktigaste sakerna. Föreningarna kunde ha gemensamma utrymmen (åtminstone de som verkar i huvudstadsområden), och då kunde man använda t.ex. kansliresurser till annat. En ny organisation skulle naturligtvis innebära nya problem och kosta pengar i början, men kunde ändå vara en bra lösning på sikt.

Det tätaste möjliga samarbetet skulle i detta fall betyda att de gamla föreningarna avskaffas och en ny grundas i deras ställe. Ny förening, nytt namn, ny början för alla. Men en sammansmältning av föreningarna

FSBF – medlemmarnas åsikt om samarbetsformen

- A Fortsätta som vanligt
- B Grunda en paraplyorganisation
- C Sammanslå föreningarna
- D Inget av de nämnda, utan... (Förslag som vi fick i D var till största delen variationer på B och C.)

dre och samhällets ökande datorisering inverkar säkert på alla arbetsplatser så att tyngdpunkten i biblioteksarbetet alltmer går mot informationstjänst. Därför tycker vi att det inte är meningsfullt att göra någon skillnad mellan biblioteks- och informationsarbeten. Också tillsammans tagna är områdena tämligen osynliga. För att få våra röster hörda i samhället borde vi kanske glömma de eventuella skillnaderna redan nu. Ett evigt problem för hela branschen är den låga samhällseliga uppskattningen. Man skulle tycka att branschen som är allmänt erkänd som en av Finlands bästa tjänster,

deras förening är beredd och villig att satsa på. Medlemmarna har fått säga sitt och föreningarna har hört dem.

Man kunde ta en titt på vad man gjort i t.ex. Danmark och Storbritannien. I Danmark finns fyra biblioteks/informationsföreningar, som år 1990 grundade en paraplyorganisation under vilken alla föreningar och Bibliotekarförbundet (när får vi ett likadant fackförbund i Finland förresten?) verkar. Avsikten var att öka biblioteksbranschens påverkningsmöjligheter "mot" myndigheter. En stor brukar ju ha mer vikt och betydelse än många små.

känns som en ganska radikal förändring. Skulle medlemmar verkligen vara redo för detta? Enligt vår undersökning är det helt möjligt att de i vart fall i vissa föreningar skulle vara det.

Resultatet av undersökningen

I februari 2006 skickade alla fyra föreningar ut frågeformulär per post, för att säkert nå alla medlemmar.

Svarsprocenten var god, inalles 1170 dvs. 30% av alla medlemmar svarade. FSBF:s svarsprocent var 28,4%. En klar majoritet ville ha någon slags förändring till stånd

Över 43% stödde en sammanslagning och nästan 32% ville närma samarbetet genom att grunda en paraplyorganisation. Cirka 22% ville fortsätta som tidigare. Finlands biblioteksförningens medlemmar låg mycket nära de ovannämnda procenterna, men i de andra föreningarna skilde sig resultatet mer. I Finlands vetenskapliga biblioteksförning stödde nästan 56% en sammanslagning, ca 32% en paraplyorganisation och bara 8,4% ville fortsätta som tidigare. Medlemmarna i Tietoasiantuntijat var inne på samma linje: 53,2% för sammanslagning, 29,7% för paraplyorganisation och 12,7% ville fortsätta som tidigare.

Finlands svenska biblioteksförningens medlemmar var av helt annan åsikt än de andra. Bara 13% ville se en sammanslagning. Paraplyorganisationen fick stöd av 43,5% och hela 41% ville fortsätta som förut.

Bakomliggande orsaker

Den viktigaste orsaken bakom medlemmarnas ovilja till en sammanslagning tycks vara språkaspekten. De som är med i Finlands svenskspråkiga biblioteksverksamhet tycker med rätta att en samgång skulle betyda först och främst en finskspråkig förening. Det skulle ju faktiskt lätt gå så, om man inte riktade tillräckligt med uppmärksamhet på saken. Många medlemmar uttalade sin oro över just detta.

Vi frågade också om vilka föreningar som vore lämpligaste samarbetspartners och vilka andra biblioteksförningar man möjligen hör till. Föreningarna visste väl att många inte bara hör till en förening, och vi ansåg det sannolikt att sådana multimedlemmar lättare skulle rösta för en sammanslagning. Likaså antog vi att de som tycker andra föreningar är mycket lämpliga samarbetspartners skulle "rösta" på ett närmare samarbete. Och det ser ut som just detta påverkade FSBF-medlemmarnas åsikter om samarbetet, åtminstone i någon mån.

65,7% av FSBF:s medlemmar hörde enbart till FSBF, 23,1% också till någon annan förening och 10,2% till två andra. Bara en av FSBF:s respondenter hörde till alla föreningar i Biblioteksförningarnas samarbetsorgan. Enligt vår analys stödde de som enbart var FSBF:s medlemmar som väntat lite mera "fortsätta som vanligt"- och "grunda en paraplyorganisation"-alternativen, medan de som också hörde till andra föreningar var mer villiga att slå samman föreningarna.

I allmänhet förhöll man sig positivt till de andra föreningar. En beaktansvärd stor del av FSBF:s medlemmar kunde dock inte säga sin åsikt om de övriga föreningarna. 54,6% kunde inte säga om Tietoasiantuntijat vore en lämplig partner eller ej och 39,8% inte om Finlands vetenskapliga biblioteksförning vore lämplig, men "bara" 22,2% avstod från att uttala sin åsikt om Finlands biblioteksförning. Det förefaller

klart, att medlemmarna i FSBF bäst känner till just Finlands biblioteksförnings verksamhet.

Vår hälsning till biblioteksförningar och deras medlemmar

Vi var rätt överraskade över resultaten. På förhand hade vi föreställt oss att grundandet av en paraplyorganisation skulle få mest stöd. Att medlemmar i alla andra föreningar än FSBF är så villiga till förändring är enligt oss en mer än tydlig signal att förändringar verkligen behövs. Vi förstår FSBF:s ovilja att gå samman, men vi hoppas att FSBF ansluter sig till ett tätare samarbete framöver oberoende av formen. FSBF har fungerande relationer till de övriga nordiska länderna, vilket skulle vara till nytta för alla. Och låt oss säga så: tvåspråkigheten skulle innebära en rikedom för föreningarnas samarbete i vilket fall som helst, oberoende av samarbetsformen.

Vad borde föreningarna alltså göra nu? Vi har kastat bollen tillbaka till föreningarna efter vår undersökning, ja vi är säkra på att

saken kommer att väcka mycket diskussion innan ett slutligt beslut fattas. I denna situation känns en samgång kanske lite för radikalt. Vilka föreningar skulle sammanslås och hur? Borde andra mindre biblioteksförningar tas med? Att grunda en paraplyorganisation skulle kanske inte väcka så stort motstånd, åtminstone om den kunde förverkligas utan medlemsavgiftshöjningar.

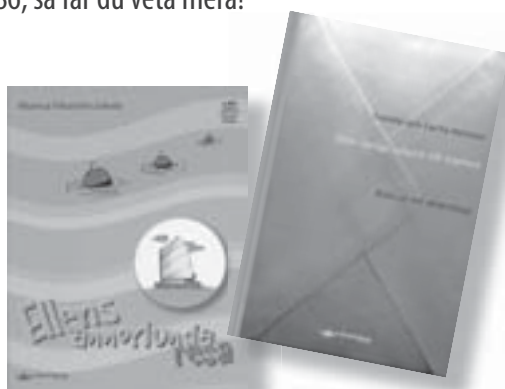
Som den mest beaktansvärda samarbetsformen i framtiden ser vi grundandet av en paraplyorganisation, som sakta men säkert kunde utvecklas vidare i riktning mot föreningarnas samgång om den känns bäst. I framtiden blir vår bransch sannolikt sådan att det är omotiverat att bevara alla föreningar. Vi kommer att följa med diskussionen mycket noggrant!

Tiina Pietiläinen, f. i Nacka, Kandidat i samhällsvetenskap, huvudämne filosofi, Jyväskylän universitet, merkonom, utbildningsprogrammet för biblioteks- och informationstjänst, Suomen Liikemiesten Kauppaopisto. "Palvelusihteeri" på Finlands nationalbibliotek.

Bokbussen är på väg!

Fontana Medias bokbuss åker runt i hela Svenskfinland och besöker bibliotek och bokhandlar. I hyllorna hittar du över 1.000 titlar! I bokbussen kan du både bekanta dig med böckerna, beställa och köpa in direkt.

Ta kontakt med försäljare Ben Westerling, 040-900 4186, så får du veta mera!

Bangatan 29 A tfn (09) 61 26 150
00120 Helsingfors fax (09) 61 26 1555
www.fontanamedia.fi bokhandel@fontanamedia.fi

Danmarksresenärerna i alfabetisk ordning: Helena Andersson, Monica Borg-Sunabacka, Harriet Breider, Annette Broman, Bodil Eriksson, Robin Fortelius, Ann-Helen Grundström, Solveig Hortans, Leena Jansson, Monica Keinonen, Maria Lillkåll, Annika Lund, Ulrika Nykvist, Camilla Rappe, Bo-Eric Rosenqvist, Ringa Sandelin, Lottie Sjögren, Disa Svensberg, Else-May Teckenberg, Ulla Österberg, Stina Österbro, Ulla Örså, och vår busschaufför Svante Haglund

Föreningens resa till Danmark i bilder

Resan till Danmark bjöd på mycket trevligt och vackert, förutom då kanske vädret som var grått och kallt så gott som hela resan. Programmet var omväxlande och vi besökte bibliotek av olika kategorier. Den sammanhållande länken för vår resa och biblioteksbesök var digitalisering och nya medier. Vårt första biblioteksbesök var i Sverige där vi besökte Veberöds bibliotek beläget inom Lunds kommun. Biblioteket är ett integrerat skol- och folkbibliotek och har även ett nära samarbete med medborgarkontoret, som finns inhyst i samma lokaler som biblioteket. Efter besöket i Veberöd fortsatte resan över till Danmark och Köpenhamn via Öresundsbron. Första dagen i Köpenhamn gav oss alla bl.a. nya insikter i att använda Google. Vi träffade representanter för Danmarks biblioteksförning och fick en presentation av deras verksamhet, diskuterade skillnader mellan Danmark och Finland inom bibliotekssektorn och fick ta del av deras stora marknadsföringskampanj som pågick under några månader i början av detta år. Under måndagen besökte vi även Köpenhamns stadsbibliotek och avslutade programmet med en guidad tur genom Köpenhamn. På tisdagen åkte vi iväg från Köpenhamn, första anhalten var stadsbiblioteket i Køge.

Deras webbsida hade blivit utsedd år 2005 till "Bedst på nettet" och de ansvariga för arbetet berättade hur de hade gått till väga och vilket arbete som låg bakom slutresultatet. Som kontrast till Køge besökte vi ett splitternytt bibliotek i Kolding på Jylland samma dag. Koldings stadsbibliotek var ett modernt bibliotek av idag med mycket teknik. Enkelt inrett med öppna ytor, vit rak inredning och ett vackert ekgolvgolv, som täckte golvytan på ca 7400 kvadratmeter. Onsdagen började med ett besök på bibliotekshögskolan i Köpenhamn. Där Leif Kajberg tog emot oss och informerade oss om utbildning, arbetsmarknad och framtiden för biblioteken i Danmark. I Danmark har man genomgått en kommunsammanslagning vilken har resulterat i att i de kommuner som blivit större kommer bl.a. tjänster lediganslås och skall sökas på nytt av sina innehavare. Programmet för onsdagen avslutades på Kungliga biblioteket. Veckan vi var på resa gick otroligt snabbt och att få ner allt som vi har sett och hört i text är en omöjlighet. Därför presenteras resan mest i bilder.

Och tack Annika och Ulrika än en gång för resan!

Solveig Hortans

Danmarksfoton av:

Harriet Breider, Annette Broman, Solveig Hortans, Maria Lillkåll, Annika Lund, Ulrika Nykvist, Bo-Eric Rosenqvist

Bibliotekets vackra välkomnande röda skylt i Veberöd

Chefen för folkbiblioteken i Lund Gunilla Herdenberg och Camilla Rappe till höger

”Er det noget du vil vide, så bare kom – døgnet rundt”

Logan för Danmarks biblioteksforening (DB) under jubileumsåret och den stora nationella bibliotekskampanjen de drog i början av år 2006.

På måndagen hade vi träff med representanter från Danmarks biblioteksforening (DB). Vi hade kommit överens om att träffas på Danmarks biblioteksskole i Köpenhamn ute på Amager p.g.a att föreningens lokaler är för små för att föreningen skulle kunna ta emot en stor grupp gäster.

Vi möttes av Winnie Vitzansky som är direktör och verksamhetsledare för DB och informationskonsulent Michael Larsen. Det bjöds på lunch bestående danska smörbröd, och danska wienerbröd.

Efter lunchen berättade Winnie om DB, dess organisation och verksamhet. DB är en intresseförening för de danska folkbiblioteken och verkar genom att befrämja kontakter mellan kulturproducenter, kulturpolitiker, biblioteken och dess personal samt användare. DB skall främja spridning av information, kunskap och upplevelser genom folkbiblio-

teken. Medlemmar kan vara kommuner, enskilda personer och organisationer.

DB arbetar på ett övergripande plan för folkbiblioteken och för att bättre uppnå sina mål har man tagit in kommunalpolitiker i beslutsfattandet. Medlemsmötet består av representanter från de regionala biblioteksforeningarna, som bildas av kommunerna, representanter för personmedlemmarna, för organisationerna och för biblioteksanvändarna. Medlemsmötet i sin tur väljer styrelse för föreningen.

Personligen tycker jag att en sådan organisation är synnerligen intressant. Genom att ha politiker involverade i besluten, förankrar och intresserar man dem i biblioteksärenden och har bundsförvanter i kommunerna. Själv har jag tänkt att politiskt arbete sker på statlig nivå, men här ser man, att man kan påverka de lokala besluten genom att påverka kommunpolitikerna. Denna modell utsluter inte heller påverkan på riksnivå, DB är också aktiv i både EBLIDA och IFLA.

Föreningen firade sitt 100-års jubileum

förra året och i.o.m detta jubileum startade de också upp en nationell kampanj för att lyfta fram biblioteket. Michael Larsen presenterade DB:s stora nationella kampanj ”Er det noget du vil vide, så bare kom – døgnet rundt”. Från föreningens sida ville man uppmärksamma bibliotekens mångsidiga utbud – både vad gäller det tryckta och det digitala materialet. En del av kampanjen bestod av att synliggöra biblioteket i massmedia, det som syntes mest var bl.a de stora planscherna som föreningen hade låtit trycka upp. Illustrationerna på planscherna bestod av olika typer av människor ur samhället, som var villiga att offentligt berätta om vad biblioteken betydde för dem – unga, gamla, kulturpersoner, sportande, politiker etc. Kampanjen genomfördes med nationella celebriteter men också med lokala kändisar.

Kampanjen pågick under två månader i början av detta år, resultatet har man ännu inte hunnit utvärdera när vi var på besök.

Disa Svensberg

Winnie Witzansky direktör och verksamhetsledare för Danmarks biblioteksforening

Leif Kajberg

Michael Larsen informationskonsulent för Danmarks biblioteksforening

Plansch av "kändisar" som biblioteksforeningen använde sig av i sin marknadsföringskampanj

Dansk bibliotekarieutbildning

Också Danmarks biblioteksskola har blivit akademisk. Sedan år 1998 utgör skolan den minsta fakulteten inom Köpenhamns universitet. Det betyder att utbildningen där i stort sett påminner om den vi har, men med den skillnaden att man blir både kandidat och magister inom samma fakultet. Några biämnen inom andra fakulteter behöver man inte avlägga.

Också i Danmark blir det allt svårare att avlägga biblioteksfunktionärsutbildning dvs. vår andra stadiets utbildning. Kraven på en bibliotekarie blir allt högre. Men det finns ändå alltid rutinarbeten som måste bli gjorda.

Danmarks biblioteksskola har alltid haft ett gott renommé och speciellt bra är det att all vidareutbildning sker inom skolan. Det är inte tvång att gå på kurser men kommunerna ser gärna att bibliotekarierna på biblioteken vidareutbildar sig.

Leif Kajberg, biblioteksskolans grå eminens, presenterade verksamheten för oss resenärer och gav en inblick i den historiska utvecklingen av Danmarks biblioteksskola.

Ringa Sandelin

Annika Lund i samtal med Erik Høy

Googlekurs med Erik Høy

Under Finlands svenska biblioteksförnings studieresa till Danmark ordnades en kurs i webbsökning via Google. Kursen leddes av Erik Høy, som arbetar som bibliotekarie och pedagogisk expert vid Köpenhamns stadsbibliotek. Han har också skrivit boken "Google for alle". Kursen ordnades i Köpenhamns rådhus, men stämningen var ändå lagom avspänd tack vare en skicklig och kunnig föredragshållare som Erik Høy. Och visst fick vi lära oss många nya knep och detaljer kring världens populäraste sökmaskin.

Google mer än enbart webbsökning

Erik Høy inledde med att presentera olika tjänster som Google erbjuder sina användare. Mest bekant är förstås webbsökningen google.com. Andra tjänster som presenterades var ämneskatalogen directory.google.com, bildsökningen images.google.com, diskussionsgruppsökningen groups.google.com, nyhetsökningen news.google.com, kartsökningen maps.google.com och fulltext- och bokprojektet print.google.com (som för tillfället beräknas vara fullt utbyggd vid 2010). Den sistnämnda tjänsten diskuterades ivrigt. Erik Høy själv ville inte fördöma projektet som ett intramp i biblioteksvärlden, utan anser det mera som en logisk utveckling i väntan på att nationalbiblioteken inom EU färdigställer sina egna (mera byråkratiska) lösningar. Google Scholar är en specialsökning i databasen

som återvinner akademiskt material, och inte en separat databas som en del eventuellt tror.

Google har också andra tjänster, så som handelsplatsen froogle.google.com, postorderkataloger catalogs.google.com, test- och demoprogram labs.google.com, frågetjänsten answers.google.com, USAs regering google.com/unclesam och videoförteckningen video.google.com.

Personliga inställningar

När man använder Google skall man inte glömma verktygen, t.ex. Language Tools med översättning av webbsidor på de största språken. Naturligtvis handlar det inte om någon slutgiltig översättning, men faciliteten kan hjälpa en förstå vad webbsidorna handlar om. I första hand är tjänsten avsedd att göra icke-engelska sidor begripliga för engelsktalande. Andra egenskaper som det lönar sig att utnyttja är språkinställningarna och de personliga inställningarna för att t.ex. spara sin egen sökhistorik (google.com/ig och inloggning via google.com/searchhistory/login).

Sökprinciper

En sökprincip som Erik Høy rekommenderar är att man inte skall använda Googles avancerade sökformulär, utan det enkla formuläret kombinerat med fältsökning och booleska sökoperatörer. På så sätt uppnår man större precision. Erik Høy gjorde demonstrationssökningar som i sin

Danmarkslimerick

Vi har färdats kring Själland och Fyn
och sen uppsökt den kungliga byn
för att bibblor studera.
En kan blint estimera
att den resan nog vidgade vyn.

Robin Fortelius

söklogik närmast påminde om sökkommandona i gamla databaser som KDOK/MINTTU. Erik Høy betonade begreppet "kreativ sökning" med kombinationer av söktermer, boolesk logik samt avgränsning enligt fältkoder och t.ex. filtillägg för materialtyp (så som doc, zip, pdf, chm, xls, ppt m.fl.).

Det är också viktigt att känna till Googles avsökningsprinciper. Den automatiska booleska operatören är "och", det går inte att trunkera sökord, men däremot maskera hela ord i söksträngen, stoppad beaktas inte, maxgränsen är 32 sökord, resultat där sökorden står närmast varandra visas först, stora bokstäver igenkänns inte, vissa specialtecken beaktas inte, däremot accent.

Några av tjänsterna inom Google och sökkommandona gäller bara den engelska versionen av Google. För mera detaljer kring googlesökning rekommenderas den svenska sökanvisningen på adressen google.se/intl/sv_ALL/help/basics.html. Den som vill veta mer om Erik Høys sökanvisningar kan läsa dem på danska på adressen www.bibliotek.kk.dk/googleguide. Erik Høy har också en egen blogg kring Google och webbsökning på adressen <http://erikhoy.blogspot.com>.

Google visade sig under Erik Høys ledning bjuda på många spännande drag!

Robin Fortelius

Köpenhamns stadsbibliotek är inhyst i ett gammalt varuhus, vilket man tydligt märker när man som besökare kommer innanför dörrarna. Förutom att biblioteket är uppdelat i många avdelningar och våningar, så välkomnar en stor rulltrappa besökarna.

Barnavdelningen på stadsbiblioteket i Köpenhamn

På väg till Kolding pausade vi i Odense och åt lunch på en gammal trevlig restaurang som fanns alldeles i närheten av H.C. Andersens centra. På bilden H.C. Andersen i egen hög person.

Lise Johannsen guidade oss runt på stadsbiblioteket i Köpenhamn, till vänster Maria Lillkäll och Helena Andersson

På stadsbiblioteket har man rationaliserat avhämtandet av beställda böcker. Kunderna får meddelande hem om att en beställd bok finns att hämtas och får sen själva söka upp den på hyllorna för reserverade böcker med hjälp av hyllnummer.

Kolding:

I aulan kan besökare sätta sig ner och få användarutbildning på de 6 stora tv-skärmarna som också fungerar som allmän informationstavla och det finns även möjlighet att se på tv-nyheter.

Biblioteket i Køge bestod av flera små hus som var sammanbyggda till ett bibliotek, vilket skapade en trevlig innergård. Nytt kontra gammalt i en snygg lösning.

Køge:

Informationsdisk på Køge stadsbibliotek. I bakgrunden en av de många färggranna tavlorna som fanns på alla avdelningar. Køges bibliotek hade en mjuk inredning med vackra färger som bidrog till den trevliga atmosfären.

Del av den gamla biblioteksbyggnaden ut mot gatan. Enligt bibliotekarien som tog emot oss ett av de mest fotograferade husen.

Bibliotekschef Inger Halleløv som tillsammans med webmaster Michael Erik Ljunberg berättade om deras arbete med bibliotekets webbsida. Køge bibliotek har satsat stort på sin webbsida och sidan blev utsedd som bäst på nätet år 2005 bland biblioteks webbsidor i Danmark.

Bibliotekschef Kirsten Sparvath guidade oss runt på Kolding stadsbibliotek

Läs- och studierum. På glasväggarna finns det tänkvärda citat fastklistrade.

Informationsdiskarna på Koldings bibliotek var av den modernare sorten. Förutom personal vid informationsdiskarna finns det ytterligare s.k. dejourerande personal som sitter i arbetsrum och tar emot telefonsamtal och e-post från kunderna.

Dataklassen är välbesökt och även bibliotekets personal använder den vid skolningstillfällen.

Inredningen var enkel, rak och ljus, mycket vitt och golven var av ek (nästan alla 7468 kvadratmetrarna!).

Vi såg flera biblioteksrobotar på vår resa men den i Kolding skall vara Danmarks snabbaste.

En sista notis: Daisy-talböcker

Nykarleby stadsbibliotek har som första bibliotek i svenskfinland startat utlåning av Daisy-talböcker nu i vår. Målgruppen för detta material är personer som har någon form av läshan-dikapp, är synskadad, rörelserhindrad eller personer som är sjukskriven för en längre tid

och inte har möjlighet att själva läsa böcker. Talböckerna är inspelade i MP3-teknik, som komprimerar materialet på så vis att en bok rymms på en enda skiva. Det behövs en speciell DAISY-spelare eller en dator med ett speciellt läsprogram, som finns att laddas ned från Internet gratis. Med en speciell DAISY-

spelare kan man hoppa i texten, lägga bok-märken och spela skivan i olika hastighet.

Den som är intresserad av mera information om DAISY-talboken kan gå in via Stockholms stadsbiblioteks hemsida eller Nykarleby stadsbiblioteks hemsida och läsa mer.

2

AVSÄNDARE

Finlands svenska biblioteksförening r.f.
c/o Ulrika Wikström
Stenåkersvägen 10 B21
10300 Karis